

nu er Spørgsmaal om at forandre. Ved denne Lov gik man ud fra, at de Gjenstande, som ere det væsentlige Udbytte af den særpiste Hunsflid eller Production, og hvori Tiendeafgiften og overhovedet enhver Afgift var fastsat fra gammel Tid, kunde blive ombyttede med andre. Det var jo muligt, at man paa Tærøverne kunde finde det fordelagtigt at anvende sin Uld til Andet end netop til Trøier og Hofer. For en saadan Eventualitets Skyld lagde man Prisen for Ulden som Raaproduct til Grund, og det er derpaa, at de nugsældende Bestemmelser om Capitelstarten ere baserede. Det er dog ikke, som det ærede Medlem sagde, Handelsprisen, men den gangbare Priis paa Ulden, som saaledes er lagt til Grund. Det har imidlertid vist sig, at det er forbundet med megen Vanskelighed at faae Oplysning om, hvad der er den gangbare Priis for Ulden, idet den Handel, der finder Sted med Uld, er i høieste Grad indskrænket; i Almindelighed forarbejde nemlig de vedkommende Uldproducerer selv deres Uld til Varer. I Lovens af 1856 § 3 indeholdes en Bestemmelse om, paa hvilken Maade de Fabricata, hvori Afgiften ydes, skulle omsættes til Uld, hvilket jo var nødvendigt, da Tienden præsteredes ikke i raa Uld, men i forskjellige Fabricata af dette Stof. Vanskelighederne ved at komme til Kundskab om, hvad der var Uldens gangbare Priis, foranledigede imidlertid, at man gik den omvendte Vej; man benyttede nemlig § 3 saaledes, at man sagde: det er bestemt, at en Uldtrøie skal regnes lig med et saa og saa stort Quantum Uld, og istedetfor nu at anfætte Trøiernes Priis efter Uldens Priis, saaaanfætte man Uldens Priis efter Trøiernes Priis. Naar man, saaledes som Paragraphen bestemmer, vilde reducere Trøierne til det oprindelige Quantum Uld, som antoges at medgaae til dem, saa vilde det have til Følge, at Tiendeafgiften vilde blive en lille Smule for høi, idet Lovens antog en af de sædvanlige $1\frac{1}{2}$ Pd.s Uldtrøier for at æquivalere 3 Pd. Uld, hvorimod Factum er, at der gaaer mere end 3 Pd., ja, saavidt jeg har kunnet komme til Klarhed, nærmere $3\frac{1}{2}$ Pd. Uld til en saadan Trøie. Naar man nu altsaa sagde, at en Uldtrøie æquivalerede 3 Pd., og at dens

Priis — den kunde man jo let bestemme, da det er Product, der gaar i Handel og Vandel — var 1 Rd., saa udfom der altsaa 2 Mk. som Prisen for 1 Pd. uvasket Uld. Den Omstændighed, at denne Reduction kunde blive for ubillig for Yderne, foranledigede, at nogle af dem, der afgave deres Vota med Hensyn til Capitelstartens Fastsættelse, gik en anden Vej, idet de nemlig gik ud fra, at man maatte trække Arbejdsprisen fra Trøiens Værdi, hvorved man vilde komme til et noget lempeligere Resultat. For at fremsætte dette saaledes, at det ærede Thing kan forstaae, hvad det er, der er Tale om, vil jeg kortelig sige, at, medens de, der følge Lovens, men i omvendt Orden, idet de ved at gaae ud fra Trøien komme til Prisen paa Ulden, komme til det Resultat, at under Forudsætning af, at Trøien er 1 Rd. værd, vil 1 Pd. uvasket Uld have en Værdi af 2 Mk., saa komme derimod de, der ikke følge Lovens, men gaae den sidstantyhede Vej, idet de beregne Arbejds Værdi og trække den fra, tilligemed det, som gaaer bort ved Udbrensningen, til det Resultat, at Prisen kun er 28 à 29 $\frac{1}{2}$; det er Forskjellen. Det er denne forskjellige Maade, hvorpaa man kom til sine Capitelstartsvota, som paa Tærøverne gav Anledning til Utilfredshed og fremkaldte Duster, som bleve haarne frem til Regjeringen af Lagthinget, om, at der maatte skee en Forandring i Lovens Bestemmelser, navnlig i dens § 3. Det er imidlertid en Selvfølge, at Ministeriet ikke kunde inklade sig paa nogen Forandring deri uden gennem Lov. Sagen foreligger nu for det høie Thing, og da den først er bleven forelagt her efter at være behandlet to Gange i Lagthinget, og Lovudkastet i alt Væsentligt er overensstemmende med, hvad dettes Fleertal har sluttet sig sammen om, troer jeg at kunne sige, at Sagen er vel overveiet og forberedet. Forsaavidt den første ærede Taleer hittede et Ønske om, at Thinget vilde gjøre Sagen til Gjenstand for Behandling i et Udvalg, skal jeg dertil bemærke, at jeg ikke har Noget derimod; jeg kan ikke andet end ønske, at Sagen maa blive opløst saa vel som muligt og seet ogsaa gennem andre Øriller end dem, hvori jeg har seet den. Dette skal jeg altsaa ganske henstille. — Thingets